

In noie dñi Amen Ad ppetuā rei memoriā
 Cum reb⁹ tempora vetustatē afferant, que numero annoz admira-
 biliores ⁊ sanctiores habentur, eas ne vlla vnq̃ obscurare possit
 obliuio, ⁊ presertim que a regibus ⁊ principib⁹ ad cōmunē subdito-
 rum vtilitatē fiunt par equum est vt litterarum monumētis sempi-
 terne memorie mandentur, quaz adminiculo ab interitu vendicen-
 tur ⁊ imortales fiāt. ¶ Proinde nos Sigismundus dei grā, Rex
 Polonie, Magnus dux Lychuane, necnō terraz Cracovie, San-
 domirie, Siradie, Lancitie, Lituanie, Russie, Prussie ac Culmen ⁊
 Elbingen, Pomeranieq; dñs ⁊ heres ⁊c. Notum facimus vnuer-
 sis p̃sentibus ⁊ futuris, a quoz cognitione p̃sentiu litteraz series
 nō erit aliena. Qz licet paucis ante diebus cum oīm p̃lator ⁊ proce-
 rum regni, ymmo verius totius senatus nobilitatis ⁊ populi p̃sen-
 su diadema capiti nostro imponeretur, iureiurando de more sanxeri-
 mus oīa iura, oīa priuilegia, omnes deniq; libertates ⁊ immu-
 nitates regni, siue oīibus in genere, siue singulis i specie per reges
 p̃cipes ⁊ duces qui nos p̃cesserunt, ac regno tanq; monarche siue
 tethrarche p̃fuerunt, ex quacunq; iusta ⁊ legitima causa data ⁊ do-
 nata siue donatas ⁊ datas rata ⁊ firma esse debere. Pro maiori ta-
 men eiusce rei firmitudine ac robore, vt in futurz testimonium extet
 nos nō solum boni principis officio functos, sed debito nostro non
 minus liberaliter q; libenter satisfecisse, postq; voti cōpotes eoz cō-
 muni cōsensu, singulariq; erga nos pietate, facti simul, qđ bonum,
 felix ⁊ faustum sit nobis ⁊ regno nostro, vt demum hunc ipoz con-
 sensum ad vltimum finē vite nobis p̃ferre liceat, votis ⁊ p̃cibus eoz
 rundē p̃lator ⁊ Baronum ⁊ proceruz, ymmo verius totius senatus
 ⁊ nobilitatis, cuius nunciū cum plena facultate ex singulis regni ter-
 ris ad cōsultādum nobiscuz de futuro statu regni buc p̃uenerāt an-
 nuētes, cum bona ⁊ matura deliberatione oīa iura, oīa priuile-
 gia, oīa statuta ⁊ decreta, omnes deniq; dominatiōes, libertates
 immunitates, ⁊ quascunq; venditionum ⁊ donationum litteras ⁊
 singraphas sub quocunq; tenore verborz factas, oīm terraz regni
 nostri in genere, omniumq; p̃dictaz terraz in specie, oīs generis
 omnis gradus vtriusq; sexus hoīm ⁊ incolaz a regibus ⁊ reginis
 heredibus ⁊ ducibus terraz regni Polonie, ⁊ presertim Kazimiro
 magno, Lodovico als loyssh, Eladislao auo, Eladislao patrio,
 Kazimiro patre, Joannealberto ⁊ Alexandro germanis regibus
 Polonie p̃decessoribus nostris iuste ⁊ legitime data ⁊ donata, da

tasq; et donatas, quorum et quarum tenores tanti esse volumus ac si in pre-
sentibus litteris expresse describerentur in omnibus ipsorum et ipsarum pun-
ctis, articulis, sententiis, clausulis et consuetudinibus roboranda, con-
firmanda et ratificanda, roborandasq; confirmandas et ratificandas duxi-
mus et decreuimus ac roboramus, confirmamus, ratificamus et pre-
sentibus litteris approbamus illa et illas perpetuas, indubitatas, inui-
labiles, firmas et validas in sempiternum futuras. ¶ Preterea in hoc
felicitis coronationis nostre conventu specialiter reuoluentes certa fe-
licis memorie Joannis alberti et Alexandri regum fratrum et predecesso-
rum nostrorum statuta, non nihil in illis communi placito Baronum et
nuntiorum terrestrium consensu moderati sumus, quedam addidimus, et
aliqua que in usu non erant innouauimus, et presenti decreto innoua-
mus et ratificamus perpetuo duratura. ¶ Imprimis statutum Joannis
alberti quod hactenus non fuit in executione positum, de inscriptioni-
bus in librum castrensem inductis, ut infra unius anni decursus ad
librum terrestrem transferantur, alioquin nullius roboris esse censean-
tur, approbamus, et in futurum ab omnibus observandum decernimus
volentes ut si que deinceps inscriptiones seu designationes coram
capitaneo facte fuerint, nisi infra unum annum in librum terrestrem
transferantur, sint nullius roboris et momenti. ¶ Item in statuto Ale-
xandri regis quod est de cancellario et vicecancellario regni, de pla-
turis et dignitatibus vacantibus providendo, volumus et decernimus ut
habeatur per nos et successores nostros debita ratio laborum et serui-
tutis eorum, in nostro tamen arbitrio et successorum nostrorum reponimus
ut pro meritis et virtute cuiuscunque liberum sit nobis offerente se
oportunitate prout videbitur reipublice expedire, unumquemque ad
statum et conditionem altiore promouere, Quam moderationem etiam ad
statutum de secretario primo seu maiore referimus. ¶ Deinde statu-
tum de libertate nobilitatis a soluendis theloneis per omnia ap-
probamus, et insuper penam dupli adijcimus in secus facientes, ut sci-
licet quantum aliquis theloneator a nobilitate vel spiritualibus per-
sonis a theloneo absolutis, pro theloneo extorsit eius dupplum
soluat, Quam penam iudex spiritualis loci illius de theloneatore spiri-
tuali per censuras ecclesiasticas, Secularis vero loci capitaneus de
secularibus theloneatoribus absque processu iuris cognita rei veritate
exigat, Quod si ipsemet capitaneus theloneum exigeret, si bona capita-
neatus in obligatione tenuerit, cetum marcas de summa in illis bo-
nis inscripta amittat, Si vero sine obligatione bonorum capitaneatus
habuerit, privatione officii puniatur Et nihilominus utroque modo capi

2
taneatum gerens. iniuriā passo dupplum eius quod recepit restitu-
at. ¶ In statutis Radomiensib⁹ statutum de his qui suspecti fuerit
in crimine. qui videlicet ter in registris maleficioꝝ reperti fuerint vt
infames esse censeātur. nō imperpetuum. sed ad duos annos robur
suum habituz decernim⁹. ¶ Tum in illa quoq; cōstitutione de tē-
pore seruoꝝ sub indicta belli expeditione aut alia necessitate iusta ⁊
legittima a dominis recedere volentium. que sex septimanas prefri-
nit petende licentie discessus a dominis ante dictā expeditionē belli-
cam. ad decē septimanas extendimus. ¶ Preterea statutum de ci-
tationib⁹ capitaneoꝝ ad querelā volum⁹ intelligi de dominab⁹ do-
talicionatis. vt pro ipaz ⁊ aliaz personaz de pacificis possessioni-
bus expulsionē violenta. liceat capitaneis citationē dare reliquum
eiusdē capituli approbamus. ¶ Ceterum insistentes vestigijs ⁊ exi-
emplis pdecessoꝝ nostroz cōsulentium varijs tēpoꝝ necessitatib⁹
⁊ mutationib⁹ per diuersas sanctiones suas. vt vicia cōprimantur
boni mores adaugeātur. ⁊ quodiustum est ac rectum in toto regno
exerceatur. decreuim⁹. de p̄latoꝝ Baronum ac totius cōsiliij ⁊ no-
bilitatis nostre cōsensu nōnulla statuta nostra ppetuis tēpoꝝ ad
cōmunē oīm vtilitatē ⁊ necessitatē duratura. Quoz series seq̄tur.
¶ Quoniā ea que ab oīmbus publice vtilitatis causa conferuntur
equum est vt expeditis pro tēpore necessitatib⁹. que superfuerint ad
futuras cōseruetur. Statuimus vt quicquid contigerit in thesaurz
de publicis pecunijs inferri. sit illud quidem in potestate ⁊ arbitrio
nostro ⁊ successoꝝ nostroz dispensandi prout vtilitas ⁊ necessitas
regni exposcet. adhibito cōsilio dominoꝝ cōsiliarioꝝ qui tunc nobis
scum vel cum eis dē successoꝝ nostris fuerint. ⁊ terte illius domi-
noꝝ. in qua prouidendi publice commoditati oportunitas euenerit.
Quod autē expeditis publicis necessitatib⁹ superit. decernim⁹ vt
seruetur fideliter in thesauro. ex quo si quis aliquid sustulerit. rapue-
ritue. aut quouis modo in vsus p̄prios cōuerterit. p̄sertim sub iter
regno. fraudis ⁊ peculatus reus iudicetur. ¶ Item ad tollēda du-
bia. ⁊ cōtrouersias supfluas ammouendas que oriri possunt ex di-
uersitate inscriptionum bonoꝝ nostroz. Statuimus vt cuz aliqua
bona nostra redimere voluerim⁹. reuideri debeāt littere inscriptio-
num. ⁊ que licite. iuste ⁊ legittime inscripta sunt. aut cōtra. cogno-
scatur ⁊ decernatur per nos ⁊ cōsiliarios nostros. Qz si quis huius
modi cognitione ⁊ decreto grauatum se senserit. libez sit ei cogniti-
onem grauaminis per appellationē deferre ad cōuentum generalē
¶ Item vt officiales ⁊ dignitarij diligent⁹ intendāt executioni iu-
dicioꝝ ⁊ administrationum eis incumbētium. innitēdo p̄oꝝ cōsti-

tutionibus decernim⁹, vt quotiens capitanei in exequēdis his que ad ipoz officium pertinēt negligētes reperti fuerint, si in obligatione bona capitaneatum suoz teneāt, puniātur pena cētum marcaz de eoz summa eis defalcandaz. ¶ Si autē in liberis bonis capitanei extiterint, priuatione officij capitaneatus volum⁹ esse puniēdos. ¶ Item petitionib⁹ Baronum et Nobilium regni nostri annuentes ppetuo decernim⁹ statuto, vt in futuz in cācellariatus et vicecācellariatus officijs cum aliquod eoz vacare cōtigerit, nos et successores nostri ad vnum ex illis spiritualē psonā, et ad aliud secularē p̄ficere debeamus. ¶ Itē ne cōsules ciuitatum et reliqui ciues negligētes et inobediētes sint in exequēdis cōstitutionib⁹ sup precijs rerum venalium factis vel fiendis, Statuimus vt ijdem cōsules et ciues palatini per quos precia mercium et rerum reliquaz imposita fuerint vel imponētur assistentiā facere teneātur, et executioni auxilium prestare quotiēs opus fuerit. Quod si sub quouis colore facere neglexerint, pro quolibet excessu pena cētum marcaz pecuniaz puniātur, cuius tertiā partem palatino, reliquas duas pro nobis referuamus. ¶ Item, Quia posset fraus cōtingere in textura pannoz qui in regno vendi solent nō modo in diminuenda bonitate, sed etiā mēsurā longitudinis et latitudinis, Statuimus qd si quis vel strictiorē pannum vel breuiorē q̄ sit consuetum vendere ausus fuerit pena falsi puniatur, et nihilominus vniuersum pannum illi⁹ generis amittat cuius nobis duas, palatino vō tertiā cedere volum⁹. ¶ Itē ne grauentur subditi nostri vicinia bonoz nostroz per capitaneos, Statuimus vt cum fluuius aliquis nostra et eorundē subditorum bona determinat, que ipsius ripis vtrinq; adiaceāt libere admittātur ijde ipsi subditi nostri ripas huiusmodi fluuij habētes ad vsum eiusdem fluuij iuxta latitudinē bonoz suoz adiacentium. ¶ Itē sepe cōtingit circumueniri subditos nostros per inscriptiones bonoz in fraudem eorundē subditoz nostroz, et in impedimētum iusticie contra delinquētes. ¶ Quapropter statuimus, vt cum actio et lis iudicialiter alicui intentata fuerit pro quouis delicto, si reus ille resignatione et inscriptione bonoz in iudicio tutari se voluerit, et si ppetua fuerit inscriptio, probabit eandē inscriptionē per iuramentum p̄prium cum sex testibus sue cōditioni parib⁹ qd nō in fraudē partis administrande q; et exequēde iusticie inscriptionē illā occasione delicti obiecit fecerit. Si vō ad certum tēpus eadē inscriptio facta fuerit cum duobus testibus nullo dolo factā esse iurabit. ¶ Item q̄uis in cōstitutionib⁹ nouis diue memorie Serenissimi Johannis alberti predecessoris et germani nostri prouisus fuerit, qua pena afficiēdi sint qui

cum insolentia et manu potēti ad iudicia veniunt. tamen quia nō solum in iudicijs. sed etiā in cōventionib⁹ generalib⁹ et particularibus ac cōuentib⁹ qui de nostro vel cōsiliarioz nostrorū mandato fiunt. varie cōtentiones. et ex his etiā seditiones impediētes ac interrumpētes eorundē cōuentuum publicas consultationes. oriri consueverunt. ¶ Statuimus et decernimus. quo maiori seueritate huic incōmodo ammouēdo cōsulatur. qd si quis in armis vel cum armis insidias et seditionē ac violentiā p̄ferētib⁹. ad p̄fatos cōuētus aut iudicia venerit. tāq; pacis cōmunis violator. pena capitis puniatur. Quāsi forte fuga euaderet: bona eius cōfiscantur. Et hoc statutum ad personas cuiuslibet status. cōditionis et p̄minentie extēdimus. p̄sertim vō in capitaneos qui cum alioz securitati p̄uidere debeant. si quid tale in oppositum et cōtra hoc statutum cōmiserint merito eadem pena. aut etiam seueriori puniendos esse decernimus.

¶ Item pro celeriori administratione iusticie et expeditione querētium. Statuimus qd duo sint iurisperiti auditores. vn⁹ spiritualis alter secularis. secuturi semp curiā nostrā. per nos eligendi. qui iurati audiant querentes. referātq; fideliter officialib⁹ cancellarie regni nostri. qui deinde de nostro et successorū nostrorū mandato expeditionē facient scdm qd ius et iusticia suadebit. ac iporū querētium necessitas iure cōmuni saluo exposcet. Sedeant autē in curia nostra audientes querelas peracta missa nostra ad horam prandij. et post prandium vsq; ad tēpus cene. vt liberis cōsilijs et alijs actionibus nostris intēdere valeam⁹. querelis et clamorib⁹ querētium non existentes impediti. Cause tamē iudiciarie iudici iuxta statutum cōmittantur. ¶ Item licet priuilegia ciuitatib⁹ et oppidis pro nundinis habendis dari cōsuea liberā facultatē cōtineant mercandi. vendēdi et emendi. Tamē quia delatum est ad nos per querelas subditorū qd nō obstante eadē libertate mercatores p̄sznaniēses p̄hibere cōsueuerunt ne tēpore nundinarum externi mercatores. et qui nō sunt ciues p̄sznaniēses minutim ac per talēta et vlnas merces suas venderent. Nos cōsiderantes hoc fieri in p̄iudicium priuilegioz regni pro eisde nundinis dari cōsuetorū. Statuimus inhibentes ne in futurū per eosde ciues p̄sznaniēses aut quoscūq; alios libertas eorundē priuilegioz impediatur. dantes facultatē negociatoribus ad fora et nundinas veniētib⁹ negocia exercendi. mercesq; suas vendendi ad libras. talentum. et vlnas prout poterint et forius cōmune fuerit. Quod vt obseruetur inuolabiliter ipsis palatinis p̄uidēdum cōmittim⁹. ¶ Itē licet vniuersi dignitarij terrarū et p̄sertim Masouie supplicauerint vt liberi sint a solutione exactionis

nostre duorum grossorum. Nos tamen libertatem ipsam dicte exactionis non
soluende palatinis dumtaxat et castellanis loco palatinorum castella
natus obtinentibus. damus concedimusque. volumus tamen quod in singu
lis terris et capitaneatibus. locorum capitanei census et puentus quosli
bet tempore predecessorum nostrorum. et presertim in terris nostris Mazouie
ducum tempore. per dignitarios percipi solitos eisdem dignitariis ter
retribus exoluant. ¶ Item cum noue et antiquae constitutiones decer
nant dignitarios et officiales terrarum illic possessionatos esse debe
re. ubi dignitates ipsas et officia obtinent. de iudicibus tamen et Bur
grabij capitaneorum non videtur hactenus quicquam constitutum. Qua
propter decernimus quod iudices et Burgrabij sint possessionatum il
lis terris in quibus ab eorum capitaneis constituti officia exercent. ipsos
que terrigenas et subditos nostros itinerumque ac itinerarium securi
tatem iuxta iuris formam a violentiis iniuriarum defendant. ad solutio
nem vero penarum que ex iudicato debent eosdem compellant.
¶ Item providere volentes indemnitati oppidorum et eorum subdi
torum in quorum iudicium mercata in villis fieri consueverunt. Statui
mus et decernimus ut capitanei locorum mercata in villis per publi
cas proclamationes exerceri. prohibeant. et maxime ne in villis et cete
ris locis quibus fora ex privilegio non sunt concessa. vlnis et talento fi
at rerum venditio. Secus facientes per rerum venditionem expositarum
receptionem puniantur. exceptis frumento. pecoribus. pecudibusque.
¶ Ipse etiam capitanei prohibentur sint negotiatoribus quod non nisi viis con
suetis et publicis stratis thelonea et publica loca non declinando va
dant sub rerum quas per obliquas vias vexerint priuatione. ¶ Item
ut equalitas seruetur in regno ponderis et mesure. Statuimus quod
pondus statere. similiter vlna Cracouensis cum Posnaniensi sint ppe
rue equalia. Pondus autem et vlna Leopoliensem ac Lublinensem ex rationa
bili causa in suo statu remanere volumus. ¶ Item providentes difficul
tatibus et gravaminibus subditorum nostrorum regni et magni ducatus
Lithuanie. que occasione granicie inter eadem dominia et Mazouie
am. tum inter magnum ducatum et regnum sepe contingunt. volumus
et decernimus. ut quoties opus fuerit per nos commissarii deputentur.
et mittantur nostris expensis. providendi. ad faciendas easdem granicies et
iniurias componendas occasione illarum hincinde exortas. quatenus absque
querelium onere iusticia eis ministretur. ¶ Item ad supplicationem
terrae Russie volumus et decernimus. ut de omnibus fugitiuis statu
tum regis alberti observetur. et quod nobilitas illarum terrarum sicut in ali
is terris regni a solutione theloneorum et foralium sit libera atque exem
pta. et in alijs eadem gaudeat libertate. ¶ Adicietes iuramenti circa
coronationem per nos prestiti et facte auctoritate omnia supradicta in omni

4

bus cōsuetudinib⁹. descriptionib⁹. punctis. articulis. cōditionib⁹.
 clausulis ⁊ sentētijs firmiter ⁊ inuolabiliter tenere ⁊ seruare. tene-
 riq; haberi ⁊ seruari facere tēporib⁹ per secula duraturis. Qz si ali-
 quid cōtra libertates. p̄uilegia. iura ⁊ imunitates p̄dictas regni fe-
 cerim⁹ derogādo vel abrogādo in toto vel in parte alicui p̄missoz.
 id totuz irritum ⁊ inane. ac nulli⁹ roboris. nulliusq; momēti esse vo-
 lumus ⁊ decernim⁹. ¶ In cui⁹ rei testimonium sigillum nostruz p̄-
 sentib⁹ est subappēsū. Actum Cracouie in cōuentiōe generali fe-
 licis coronatiōis nostre Feria tertia prima post dñicam Reminisce-
 re Anno dñi Millesimo Quigētesimo septimo. Regni nr̄i anno pri-
 mo. Presentib⁹ ibidē Reuerēdissimo ⁊ Reuerēti i xpo patrib⁹ dñis
 Andrea Gnezneñ ⁊ p̄mate regni nostri. Bernhardino Leopoliēñ
 archiepiscopis. Jobāne Cracouieñ. Vincentio Vladislauieñ. Jobā-
 ne Posznanieñ. Erasmo Plotzeñ. Mathia Premisliēñ ⁊ regni Po-
 lonie vicecācellario. ac Nicolao Chelmeñ ecclesiāz episcopis. Nec-
 nō magnificis venerabilib⁹ ⁊ generosis Spithlzone de Jaroslaw.
 castellano Cracouieñ. Jobāne de Schamotuli Posznanieñ. Jobā-
 ne de Tarnorz Cracouieñ. Nicolao de Camyenyecz Sandomirieñ
 ac Cracouieñ. ⁊ exercituz regni nostri capitaneo generali. Nicolao
 Gardzyna de Ludbrantz Kalissieñ ⁊ capitaneo Lancicieñ. Ambro-
 sio Pampovskij Siradiēñ. ⁊ capitaneo Marienburgeñ. Jaroslaw
 de Laszko Lanciensi. Nicolao de Cosczyecz Brzesteñ. Nicolao de
 Crethlorz Jnniuvadislauiēñ. Jobāne de Tarnorz Russe. Bran-
 dotha d̄ Trezana Rauen. ⁊ Stanislaw Kinytha d̄ wyssnytze Beli-
 zeñ palatinis. Jacobo de Schydlorzyecz Sandomirieñ ⁊ regni
 nostri thesaurario. Jobāne Jarand de Brudzorz Kalissieñ. Jaco-
 bo de Seyclulza Goymitzieñ. Petro de Byesslonascula Chliczieñ
 ⁊ Radomieñ ac Sochatzouieñ capitaneo. Otto de Chodetz Leo-
 polieñ. Jobāne Slupetzli Sandetzeñ. Jobāne Jordan de Zalzi-
 czyn Byetzensi ⁊ capitaneo Sczepusieñ. Stanislaw de Mlodzye-
 youtze Radomiensi. Martino Słotmijczli de Boguria Zau-
 chosteñ. Jobāne Bochornytzli de Glosnytza Malogostensi ⁊
 Petro de Wyemygloz Karveñ castellanis. Stanislaw d̄ Chodetz
 Marsalco ac Leopoliēñ ⁊ Camenezeñ capitaneo. Jobāne de Laszko
 cācellario regni nr̄i. Joāne Zaramba de Calynorva capitaneo ma-
 ioris Polonie generali. Stanislaw Jaroczli Marsalco curie nr̄e ⁊
 Alberto Gorzkiscolastico Vladislauieñ secretario nr̄o. ⁊ alijs q̄-
 plurimis cōsiliarijs ⁊ Curieñ nostris testibus circa p̄missa sincere ⁊
 fidelib⁹ dilectis. Datum per manus eiusdē venerabilis Johannis
 de Laszko P̄positi Posznanieñ. ⁊ regni nostri Polonie cācellarij
 sincere nobis dilecti.

